

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG OD DNIA 1 STYCZNIA 2013 R.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. wchodzi w życie zmiany zarówno przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o VAT”, jak i aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Zmiany te wynikają przede wszystkim z:

- 1) ustawy z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (Dz. U. poz. 1342), zwaną dalej „ustawą deregulacyjną”,
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1456),
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. poz. 1382),
- 4) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 1428),
- 5) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 1550),
- 6) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o skorygowaniu podstawy opodatkowania oraz kwoty podatku należnego (Dz. U. poz. 1451),
- 7) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 1485),
- 8) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (Dz. U. poz. 1528).

I. METODA KASOWA (zmiany w art. 21 ustawy o VAT)

Zmiany dotyczące kasowej metody rozliczeń zostały wprowadzone do ustawy o VAT art. 11 ustawy deregulacyjnej.

OBOWIĄZEK PODATKOWY

Podstawową zmianą w tym zakresie jest zniesienie 90-dniowego terminu, po upływie którego mały podatnik, pomimo nieuregulowania należności przez jego kontrahenta, obowiązany był do rozliczenia podatku VAT z tytułu dokonanych dostaw towarów i świadczonych usług.

W wyniku wprowadzonych zmian mały podatnik rozliczający się metodą kasową będzie obowiązany do rozliczenia podatku VAT z tytułu dokonanych dostaw towarów i świadczenia usług, co do zasady, dopiero w momencie, gdy kontrahent ureguluje należność za towar lub usługę.

Uwaga

Wyżej opisana zasada dotyczy wyłącznie małego podatnika rozliczającego się metodą kasową, którego kontrahentem jest podatnik VAT czynny.

Jeżeli natomiast kontrahentem małego podatnika rozliczającego się metodą kasową jest podmiot inny niż podatnik VAT czynny, obowiązek rozliczenia podatku VAT powstanie z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, a w przypadku jej braku w 180. dniu, licząc od dnia wydania towaru lub wykonania usługi.

Wyżej opisane zasady rozliczania podatku VAT stosuje się do czynności wykonanych w okresie, w którym podatnik stosuje kasową metodę rozliczeń.

Podstawa prawna: art. 21 ust. 1 i 2 ustawy o VAT

Nowa metoda kasowego rozliczania nie będzie miała zastosowania – tak jak dotychczas – do:

- dostawy towarów za pośrednictwem automatów,
- świadczenia usług telekomunikacyjnych za pomocą żetonów, kart telefonicznych i innych jednostek uprawniających do korzystania z tych usług w systemie przedpłaconym,
- otrzymania dotacji, subwencji oraz innych dopłat o podobnym charakterze, oraz
- wewnątrzspółnotowej dostawy towarów i przemieszczeń towarów do magazynów konsygnacyjnych.

We wszystkich ww. przypadkach, wyłączonych z kasowego rozliczania, obowiązek podatkowy będzie powstawał na zasadach ogólnych.

Podstawa prawna: art. 21 ust. 6 ustawy o VAT

ODLICZANIE PODATKU NALICZONEGO

Ustawa deregulacyjna zmodyfikowała również zasady odliczeń podatku naliczonego dokonywanych przez małego podatnika rozliczającego się metodą kasową.

Tak jak obecnie podatnicy ci będą mieli prawo do odliczenia podatku naliczonego od dokonywanych przez nich zakupów towarów i usług w rozliczeniu za kwartał, w którym uregulowali całą należność wynikającą z faktury. Nowością w zakresie odliczania podatku jest umożliwienie odliczenia podatku naliczonego z faktury zapłaconej w części. Uregulowanie należności w części będzie uprawniało małego podatnika do odliczenia podatku naliczonego w wysokości odpowiadającej części uregulowanej należności.

Dodatkowo zmianie uległa zasada odliczania podatku naliczonego wynikającego z dokumentów celnych. Od dnia 1 stycznia 2013 r. odliczanie podatku z dokumentów celnych będzie odbywało się według zasad ogólnych, tj. co do zasady w okresie rozliczeniowym, w którym mały podatnik stosujący metodę kasową otrzymał taki dokument.

Podstawa prawna: art. 86 ust. 16 ustawy o VAT

Uwaga

Zasady dotyczące odliczania podatku przez małego podatnika rozliczającego się metodą kasową dotyczą faktur otrzymanych w okresie, w którym podatnik stosuje kasową metodę rozliczeń.

Podstawa prawna: art. 86 ust. 17 i 18 ustawy o VAT

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Do czynności dokonanych przez małych podatników rozliczających się metodą kasową przed dniem 1 stycznia 2013 r. zastosowanie będą miały dotychczasowe zasady rozliczeń (nowe zasady będą obowiązywać małych podatników dopiero w stosunku do czynności dokonywanych od dnia 1 stycznia 2013 r.).

Odnośnie natomiast kwestii odliczania przez tych podatników podatku naliczonego wynikającego z dokumentów celnych, to należy wskazać, że podatek naliczony wynikający

z tych dokumentów otrzymanych przez małego podatnika do końca 2012 r. będzie odliczany na „starych” zasadach.

Podstawa prawna: art. 22 ust. 1 i 2 ustawy deregulacyjnej

Ważne

Wszystkie zawiadomienia o wyborze metody kasowej, złożone przed dniem 1 stycznia 2013 r. zachowają swą moc dla celów stosowania „nowej” metody kasowej.

Jeżeli jednak podatnik nie chce korzystać z rozliczania kasowego według nowych zasad może z tej metody zrezygnować od dnia 1 stycznia 2013 r. pod warunkiem że zawiadomi o tej decyzji naczelnika urzędu skarbowego do dnia 15 stycznia 2013 r.

Podatnicy, którzy dotychczas nie korzystali z kasowej metody rozliczeń, a będą chcieli ją wybrać od dnia 1 stycznia 2013 r. muszą zawiadomić o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego również do dnia 15 stycznia 2013 r.

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3-5 ustawy deregulacyjnej

DEKLARACJE

Nie ulegają zmianie zasady składania deklaracji przez małych podatników. Mały podatnik stosujący kasową metodę rozliczeń, tak jak dotychczas, rozliczają się za okresy kwartalne składając deklaracje w urzędzie skarbowym w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym kwartale.

Podstawa prawna: art. 99 ust. 2 ustawy o VAT

FAKTURY

Od dnia 1 stycznia 2013 r. zmianie ulegają również zasady dotyczące faktur wystawianych przez małych podatników stosujących kasową metodę rozliczeń. Zmiany te zostały wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług.

Mały podatnik, rozliczający się metodą kasową, będzie obowiązany do zamieszczenia w treści wystawianych faktur oznaczenia „metoda kasowa” w miejsce dotychczasowego oznaczenia „Faktura VAT-MP”. Nie będzie natomiast obowiązany do zamieszczania terminów płatności należności określonej w fakturze.

Szczegółowe omówienie zmian z tego zakresu zostało zawarte w odrębnej broszurze.

Ważne

W związku ze zmianą w zakresie powstania obowiązku podatkowego u małych podatników rozliczających się metodą kasową, od dnia 1 stycznia 2013 r. zmianie uległy również zasady odliczania podatku z faktur wystawionych przez małych podatników. W przypadku nabycia towarów i usług od małego podatnika rozliczającego się metodą kasową podatek będzie mógł odliczyć kwotę podatku naliczonego określoną w tej fakturze w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym uregulował należność na rzecz małego podatnika.

Uregulowanie należności w części będzie go uprawniało do odliczenia podatku naliczonego w tej części.

Podstawa prawna: § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (§ 18 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług – Dz. U. Nr 73, poz. 392, z późn. zm.).

II. ULGA NA ZŁE DŁUGI (zmiany w art. 89a i art. 89b ustawy o VAT)

Od początku 2013 r. w wyniku zmian wprowadzonych do ustawy o VAT ustawą deregulacyjną obowiązywać będą nowe zasady stosowania tzw. ulgi na złe długi, które pozwolą na korzystanie z tej instytucji w uproszczony sposób.

REGULACJE DOTYCZĄCE WIERZYCIELA

Zgodnie z nowymi regulacjami podatek (wierzyciel) będzie miał prawo do skorygowania podstawy opodatkowania oraz podatku należnego z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju w przypadku nieuregulowanych wierzytelności, od których terminu płatności upłynęło 150 dni (a nie jak obecnie 180 dni).

Podstawa prawna: art. 89a ust. 1 i 1a ustawy o VAT

Dokonanie takiej korekty będzie zatem możliwe w rozliczeniu za okres, w którym upłynął 150. dzień od terminu płatności wierzytelności, pod warunkiem jednak, że do dnia złożenia deklaracji, w której dokonuje się korekty, wierzytelność nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie. Oczywiście wierzyciel może zrealizować przysługujące mu prawo do korekty w terminie późniejszym, jednak należy mieć na uwadze, że korekta ta może być

dokonana wyłącznie w ciągu 2 lat, licząc od końca roku, w którym została wystawiona faktura dokumentująca nieuregulowaną wierzytelność.

Podstawa prawna: art. 89a ust. 2 pkt 5 i ust. 3 ustawy o VAT

Zasada dokonania powrotnej korekty w przypadku uregulowania przez kontrahenta całości lub części należności pozostała bez zmian. Nadal zatem w przypadku, gdy po złożeniu deklaracji, w której wierzyciel dokonał korekty, jego kontrahent ureguluje należność bądź należność ta zostanie zbyta w jakiegokolwiek formie podatnik (wierzyciel) będzie miał obowiązek zwiększenia podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego. Korekta ta będzie dokonywana w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana przez kontrahenta lub zbyta. W przypadku częściowego uregulowania należności korekta będzie dokonywana w odniesieniu do tej części.

Podstawa prawna: art. 89a ust. 4 ustawy o VAT

Zmianie natomiast uległy warunki dokonywania przez wierzyciela korekty podstawy opodatkowania oraz podatku należnego:

1. Odstąpiono od obowiązku zawiadamiania dłużnika o zamiarze skorygowania przez wierzyciela podstawy opodatkowania oraz podatku należnego. Rezygnacja z tego warunku oznacza, że wierzyciel w celu skorzystania z ulgi na złe długi nie będzie już uzależniony od uzyskania potwierdzenia odbioru przez dłużnika ww. zawiadomienia.
2. Zrezygnowano z obowiązku zawiadamiania dłużnika o dokonanej korekcie i przesyłania kopii takiego zawiadomienia do organu podatkowego.
3. Zmodyfikowano i uzupełniono warunki dokonania korekty. Zgodnie z nowymi wymogami na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji, w której dokonuje się korekty:
 - wierzyciel i dłużnik muszą być podatnikami zarejestrowanymi jako podatnicy VAT czynni oraz,
 - dłużnik nie może być w trakcie postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji.

Podstawa prawna: art. 89a ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT

Uwaga

W celu weryfikacji warunku dotyczącego niepozostawiania dłużnika w trakcie postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji można skorzystać z bazy Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiIDG) lub Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), które udostępniane są w Internecie w trybie on-line (vide: www.ceidg.gov.pl lub www.ms.gov.pl)

4. Zmodyfikowano zasadę zawiadamiania organu podatkowego o dokonanej korekcie. Wierzyciel, tak jak obecnie, do deklaracji w której dokonuje korekty będzie obowiązany załączyć informację o dokonanej korekcie, wskazując w niej kwoty korekty oraz dane dłużnika. Nowością w tym zakresie jest określenie urzędowego wzoru takiego zawiadomienia (VAT-ZD) oraz zaznaczenie w deklaracji podatkowej (dla dokonujących korekty obowiązuje nowy wzór deklaracji), że taką korektę składa.

Podstawa prawna: art. 89a ust. 5 ustawy o VAT

Ważne

Wzór zawiadomienia o skorygowaniu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego (VAT-ZD) został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o skorygowaniu podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

Uwaga

W myśl nowych regulacji podatnik (wierzyciel) decydując się na skorzystanie z „ulgi na złe długi” będzie korygował zarówno podatek należny jak i podstawę opodatkowania. W związku z tym należy pamiętać, że dokonywana korekta podstawy opodatkowania będzie miała wpływ w roku jej dokonywania na wysokość rocznego obrotu, a tym samym na proporcję ustalaną na podstawie art. 90 ustawy o VAT przez podatnika korzystającego z proporcjonalnego odliczania.

REGULACJE DOTYCZĄCE DŁUŻNIKA

Zgodnie z nowymi regulacjami podatnik (dłużnik) będzie miał obowiązek skorygowania całości (lub części) uprzednio odliczonego podatku naliczonego wynikającego z faktury jeżeli nie ureguluje całości (lub części) należności w terminie 150 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze.

Uwaga

Obowiązek dokonania korekty ciąży na dłużniku niezależnie od faktu, czy jego wierzyciel skorzystał z ulgi na złe długi, czy też nie.

Zmianie uległ również moment dokonania przez dłużnika korekty podatku. Zgodnie z nowymi przepisami korekta powinna być dokonana w rozliczeniu za okres, w którym upłynął 150. dzień od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze. Oznacza to, że dłużnik będzie dokonywał korekty podatku na bieżąco, bez konieczności „cofania” się do okresu rozliczeniowego, w którym pierwotnie odliczył podatek wynikający z niezapłaconej faktury.

Podstawa prawna: art. 89b ust. 1 ustawy o VAT

Dłużnik nie będzie zobowiązany do dokonania korekty tylko wówczas, gdy ureguluje należność najpóźniej w ostatnim dniu tego okresu rozliczeniowego, w którym upłynął 150. dzień od dnia upływu płatności tej należności.

Podstawa prawna: art. 89b ust. 1a ustawy o VAT

Nie uległa natomiast zmianie możliwość powrotnego dokonania korekty (w całości lub w części) mającej na celu zwiększenie podatku naliczonego w sytuacji uregulowania przez dłużnika należności (całości lub jej części). Dłużnik jest jednak obowiązany zaznaczyć w deklaracji podatkowej (w nowym wzorze), że dokonuje takiej powrotnej korekty.

Podstawa prawna: art. 89b ust. 4 ustawy o VAT

Uwaga

W przypadku stwierdzenia przez organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej, że dłużnik nie dokonał stosownej korekty podatku naliczonego ustalona zostanie sankcja w wysokości 30% kwoty podatku naliczonego podlegającego korekcie.

Sankcja ta nie będzie nakładana jedynie w przypadku osób fizycznych, które będą podlegać z tego samego tytułu odpowiedzialności karnej na gruncie Kodeksu karnego skarbowego.

Podstawa prawna: art. 89b ust. 6 ustawy o VAT

REGULACJE DOTYCZĄCE ZARÓWNO WIERZYCIELA JAK I DŁUŻNIKA

Ważne

Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 grudnia 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług określono nowe wzory deklaracji podatkowych VAT-7, VAT-7K oraz VAT-7D. Podatnicy (zarówno wierzyciel jak i dłużnik) składając deklaracje podatkowe, w których dokonują korekty z tytułu nieuregulowanych wierzytelności będą obowiązani zastosować nowy wzór deklaracji.

Z uwagi na znaczne opóźnienia w regulowaniu należności przez dłużników możliwe będą sytuacje, w których ich uregulowanie będzie miało miejsce już po zmianie statusu podatników, tj. z podatników VAT czynnych na podatników VAT zwolnionych. W takiej sytuacji podatnicy zwolnieni z podatku VAT po otrzymaniu lub uregulowaniu należności będą odpowiednio obowiązani lub uprawnieni do dokonania korekty podatku w złożonej, wyłącznie na tę okoliczność, deklaracji podatkowej.

Podstawa prawna: art. 99 ust. 7 ustawy o VAT

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Nowe zasady stosowania tzw. ulgi na złe długi mają zastosowanie do wierzytelności, które powstaną od dnia 1 stycznia 2013 r. oraz do wierzytelności powstałych przed tą datą, których nieściągalność została uprawdopodobniona (zgodnie z nowymi zasadami) już w 2013 r., tj. w 2013 r. upłynął 150. dzień od dnia upływu terminu ich płatności.

W praktyce oznacza to, że nowe zasady będą miały zastosowanie do nieuregulowanych należności z terminem płatności określonym w umowie lub na fakturze na dzień 4 sierpnia 2012 r. lub późniejszym.

Uwaga

Stosowanie nowych zasad do wierzytelności, których nieściągalność została uprawdopodobniona w 2013 r. czyli w 2013 r. upłynął 150. dzień od dnia upływu terminu ich płatności oznacza, że dłużnik będzie obowiązany do dokonania korekty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym ten 150. dzień upłynął. Jeżeli zatem ten 150. dzień upłynie w styczniu 2013 r. to już w deklaracji za ten miesiąc lub pierwszy kwartał 2013 r. (jeśli podatnik rozlicza się kwartalnie) wystąpi obowiązek dokonania korekty.

Podstawa prawna: art. 23 ustawy deregulacyjnej

III. „KREDYT POD ZWROT VAT” (zmiany w art. 87 ustawy o VAT oraz w art. 76b ustawy Ordynacja podatkowa)

Od dnia 1 stycznia 2013 r. ustawą deregulacyjną w wyniku zmian przepisów regulujących kwestię zwrotów podatku VAT oraz przepisów Ordynacji podatkowej wprowadzono nowy mechanizm tzw. kredyt pod zwrot VAT.

Zgodnie z nowymi przepisami kredyt udzielony podatnikowi przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową będzie mógł być zabezpieczony na środkach pieniężnych z tytułu przysługującego podatnikowi prawa do zwrotu podatku VAT.

W celu zastosowania takiego mechanizmu podatnik wraz z deklaracją z wykazanim zwrotem podatku obowiązany jest złożyć do naczelnika urzędu skarbowego nieodwołalne upoważnienie do przekazania należnego mu zwrotu podatku VAT na wskazany rachunek banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Uwaga

Nieodwołalne upoważnienie musi być potwierdzone przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, na rzecz których ma być dokonany zwrot podatku.

Podstawa prawna: art. 87 ust. 2 ustawy o VAT

Upoważnienie do przekazania zwrotu na rachunek banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej powinno zawierać co najmniej:

- datę wystawienia,
- imię i nazwisko lub nazwę podatnika, nazwę banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej udzielających kredytu oraz ich adresy,
- numery identyfikacji podatkowej podatnika i banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej,
- rachunek banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, na który ma być przekazany zwrot,
- wskazanie deklaracji podatkowej, której dotyczy upoważnienie,
- wskazanie kwoty zwrotu podatku, która ma być przekazana jako zabezpieczenie kredytu,
- podpis podatnika.

Podstawa prawna: art. 87 ust. 10a ustawy o VAT

Ważne

Dokonanie zabezpieczenia kredytu środkami pieniężnymi z tytułu przysługującego podatnikowi prawa do zwrotu podatku VAT będzie możliwe przy spełnieniu warunku, że w dniu złożenia deklaracji z wykazaniem zwrotem podatku VAT, w stosunku do podatnika nie jest prowadzone postępowanie zmierzające do ustalenia lub określenia wysokości zobowiązań podatkowych.

Podstawa prawna: art. 76b § 2 ustawy Ordynacja podatkowa

Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ma pierwszeństwo do otrzymania zwrotu będącego zabezpieczeniem kredytu przed zaliczeniem tego zwrotu na poczet zaległych i bieżących zobowiązań podatkowych ujawnionych po złożeniu deklaracji wykazującej zwrot podatku. Roszczenia z tytułu zabezpieczonego kredytu mają też pierwszeństwo przed realizacją zajęcia wierzytelności z tytułu zwrotu podatku w postępowaniu egzekucyjnym, otrzymanego przez organ podatkowy po dniu złożenia deklaracji wykazującej zwrot.

Podstawa prawna: art. 76b § 4 ustawy Ordynacja podatkowa

Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa jest upoważniona do uzyskiwania, za pisemną zgodą podatnika, zaświadczeń z organu podatkowego o wskazanych sprawach podatkowych w związku z udzielaniem przez bank lub kasę kredytu „pod zwrot”, a w szczególności o kwotach i terminach dokonywanych zwrotów oraz zajęciach egzekucyjnych wierzytelności z tytułu zwrotu podatku.

Podstawa prawna: art. 306ha ustawy Ordynacja podatkowa

Przekazanie zwrotu podatku wraz z jego ewentualnym oprocentowaniem bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej traktuje się na równi z przekazaniem zwrotu na rachunek podatnika.

Podstawa prawna: art. 76b § 3 ustawy Ordynacja podatkowa

IV. TRANSAKCJE TRANSGRANICZNE

Wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2013 r. zmian w zakresie transakcji transgranicznych wynika z implementacji stosownych przepisów dyrektywy Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od

wartości dodanej w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania (Dz. Urz. UE L 189 z 22.07.2010, str. 1) oraz nieimplementowanych dotychczas przepisów dyrektywy Rady 2008/8/WE z dnia 12 lutego 2008 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do miejsca świadczenia usług (Dz. Urz. UE L 44 z 20.02.2008, str. 11).

Omówione poniżej zmiany zostały również wprowadzone ustawą deregulacyjną.

MOMENT POWSTANIA OBOWIĄZKU PODATKOWEGO PRZY WDT/WNT

Obowiązek podatkowy w wewnątrzwspólnotowej dostawie i w wewnątrzwspólnotowym nabyciu towarów będzie powstawał tak jak dotychczas z chwilą wystawienia faktury dokumentującej te transakcje, nie później jednak niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towarów lub w którym dokonano dostawy towaru, będącego przedmiotem wewnątrzwspólnotowego nabycia (przy czym wydłużono termin na wystawienie faktury dokumentującej te transakcje do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano tej dostawy lub wyświadczono te usługi).

Nowością natomiast jest uregulowanie kwestii ciągłych dostaw towarów z jednego państwa członkowskiego do drugiego, które obejmują okres dłuższy niż jeden miesiąc. Od dnia 1 stycznia 2013 r. dostawy te uznawane będą za dokonane na koniec każdego miesiąca, do czasu zakończenia dostawy tych towarów.

W związku ze zmianami w zakresie określania momentu powstania obowiązku podatkowego wynikającymi ze zmiany przepisów unijnych odstąpiono od określania momentu powstania obowiązku podatkowego z tytułu otrzymania całości lub części zapłaty przed dokonaniem wewnątrzwspólnotowej dostawy lub nabycia towarów (otrzymanie tego rodzaju zapłaty nie może już rodzić obowiązku podatkowego). Dla otrzymywanych ww. zapłat nie będą też już wystawiane faktury.

Przykład:

Polski podatnik otrzymał w dniu 25 stycznia 2013 r. zaliczkę na poczet wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (telewizorów) do Czech, która ostatecznie miała miejsce w dniu 2 lutego 2013 r. Zgodnie z przepisami obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2013 r. obowiązek podatkowy z tytułu WDT powstanie z chwilą wystawienia faktury dokumentującej transakcję wewnątrzwspólnotową (najpóźniej 15 marca), a nie w związku z otrzymaniem zapłaty w styczniu.

Wprowadzone zmiany stanowią implementację ww. dyrektywy Rady UE 2010/45/UE i mają zapewnić terminowość wykazywania oraz jednolitość danych zawartych w informacjach podsumowujących.

Podstawa prawna art. 20 ust. 1-3 oraz ust. 5-7 ustawy o VAT

Uwaga

Z uwagi na fakt, że od początku 2013 r. zaliczki nie rodzą już obowiązku podatkowego w wewnątrzspółnotowej dostawie towarów lub wewnątrzspółnotowym nabyciu towarów, wprowadzono przepis przejściowy regulujący kwestię otrzymanych zaliczek przed zmianą przepisów w tym zakresie.

W przypadku WDT i WNT, w stosunku do których przed dniem 1 stycznia 2013 r. uiszczono zaliczkę udokumentowaną fakturą, do podstawy opodatkowania transakcji wewnątrzspółnotowych nie wlicza się kwoty tej zaliczki, która przed wejściem w życie zmienionych regulacji spowodowała powstanie obowiązku podatkowego z tytułu otrzymania całości lub części zapłaty przed dokonaniem transakcji wewnątrzspółnotowych (na podstawie art. 20 ust. 3 lub 7 ustawy o VAT).

Podstawa prawna - art. 20 ustawy deregulacyjnej

MIEJSCE ŚWIADCZENIA USŁUG WYNAJMU ŚRODKÓW TRANSPORTU

Wprowadzone od dnia 1 stycznia 2013 r. zmiany w zakresie określenia miejsca świadczenia usług wynajmu środków transportu, dokonane w art. 28j ustawy o VAT, wynikają z konieczności implementacji art. 4 ww. dyrektywy Rady UE 2008/8/WE i odnoszą się do wynajmu innego niż krótkoterminowy.

Dotychczas w przepisie art. 28j ustawy o VAT uregulowane były wyłącznie sytuacje krótkoterminowego wynajmu środków transportu (przez okres nieprzekraczający 30 dni, a w przypadku jednostek pływających – nieprzekraczający 90 dni). Miejszem świadczenia tych usług jest miejsce, w którym środki te są faktycznie oddane do dyspozycji usługobiorcy.

Od początku 2013 r. w przypadku usług wynajmu **środków transportu, innych niż wynajem krótkoterminowy, na rzecz podmiotów niebędących podatnikami** – miejscem świadczenia tych usług będzie miejsce, gdzie usługobiorca posiada siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu.

Z kolei miejscem świadczenia usług polegających na wynajmie **statku rekreacyjnego, innego niż wynajem krótkoterminowy, na rzecz podmiotu niebędącego podatnikiem** – będzie miejsce, w którym statek rekreacyjny jest faktycznie oddawany do dyspozycji usługobiorcy,

pod warunkiem że usługodawca faktycznie świadczy tę usługę ze swojej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, znajdujących się w miejscu tego oddania.

Podstawa prawna - art. 28b ust. 1 oraz art. 28j ustawy o VAT

Przykład 1:

Niemiecki konsument, niebędący podatnikiem, wynajmuje samochód w Polsce na okres dwóch miesięcy. Miejscem świadczenia tej usługi będzie miejsce, gdzie usługobiorca posiada siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu, czyli Niemcy.

Przykład 2:

Czeski konsument, niebędący podatnikiem, wynajmuje w Gdyni statek rekreacyjny na pół roku. Miejscem świadczenia usług będzie miejsce, w którym statek rekreacyjny został konsumentowi faktycznie oddany do dyspozycji, tj. Polska, o ile usługa jest świadczona z siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, znajdujących się w miejscu faktycznego oddania statku rekreacyjnego do dyspozycji konsumenta.

PRZELICZANIE KWOT W WALUTACH OBCYCH NA ZŁOTE

Konieczność implementacji ww. dyrektywy 2010/45/UE spowodowała wprowadzenie dodatkowego sposobu w zakresie przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych.

Dotychczas w przypadku, gdy kwoty stosowane do określenia podstawy opodatkowania zostaną określone w walucie obcej, przeliczenia na złote dokonuje się **według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego.**

Od dnia 1 stycznia 2013 r. zamiast zastosowania powyższego kursu, podatnik może wybrać sposób przeliczania tych kwot na złote **według ostatniego kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny na ostatni dzień poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego** (w takim przypadku waluty inne niż euro przelicza się z zastosowaniem kursu wymiany każdej z nich względem euro).

W sytuacji gdy podatnik wystawi fakturę przed powstaniem obowiązku podatkowego, zastosowanie znajdzie zasada przeliczenia na złote według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski **na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień wystawienia faktury** (i odpowiednio ostatni kurs wymiany opublikowany przez Europejski Bank Centralny **na ostatni dzień poprzedzający dzień wystawienia faktury**).

Podstawa prawna - art. 31a ust. 1 i 2 ustawy o VAT

V. ZMIANY W ZAKRESIE FAKTUROWANIA

W związku z koniecznością implementowania zmian wprowadzonych ww. dyrektywą Rady 2010/45/UE zmianie uległy regulacje dotyczące dokumentowania czynności wykonywanych przez podatników.

Zagadnienia te regulują następujące rozporządzenia Ministra Finansów:

- 1) z dnia 11 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług,
- 2) z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej.

Szczegółowe omówienie zmian wprowadzonych ww. rozporządzeniami zawiera odrębna broszura.

VI. SAMOCHODY

Z uwagi na uwarunkowania budżetowe ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej przedłużono na okres 1 roku, tj. do końca 2013 r., dotychczas stosowane zasady dotyczące odliczania podatku VAT od nabycia samochodów osobowych oraz innych pojazdów samochodowych, paliwa do ich napędu, a także innych wydatków eksploatacyjnych z nimi związanych.

Zatem w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. odliczanie podatku VAT w ww. zakresie będzie odbywało się na zasadach analogicznych jak w 2012 r. i będzie regulowane przepisami art. 3 – 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o transporcie drogowym (Dz. U. Nr 247, poz. 1652, z późn. zm.).

VII. ZMIANY W ZAKRESIE KAS REJESTRUJĄCYCH

Od 2013 r. zmienia się zakres zwolnień od ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących. Stosowne regulacje zawiera rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 listopada 2012 r.

w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. poz. 1382).

Szczegółowe omówienie zmian wprowadzonych ww. rozporządzeniem zawiera odrębna broszura.